

Marie Henry

per Marco Canale

Recordo que ens vas dir que, durant el procés, vas treballar amb una argentina que viu a Bèlgica. Ens en pots explicar alguna cosa?

Com que el tema del taller era *L'altra cultura* i no sabia de quina altra cultura havia de parlar, perquè no era la meva, vaig decidir entrevistar una amiga meva argentina que ha viscut a Bèlgica durant deu anys. Per a mi, va ser una aventura arriscada (perquè mai no havia posat un peu a l'Argentina) i una mena de protecció, perquè no volia donar la meva opinió sobre una cultura que gairebé no coneixia (a més, era com una mena de trampa que volia evitar en tractar el tema). I llavors vaig fer una sèrie d'entrevistes a la Natacha, li vaig fer moltes preguntes sobre l'Argentina, sobre la política i altres coses del seu país, la relació que ella hi té, les dife-

rències que hi veu amb Bèlgica (en les respectives maneres de viure i de pensar), i sobre els sentiments que li suscita no saber ben bé a quina cultura pertany. I després vaig destriar-ne els elements que em van interessar més i que podien tenir alguna mena de relació amb la meva escriptura. D'aquesta manera, vaig intentar fer-me meu el que m'havia dit. Per a mi, era l'única manera d'enfrontar-me amb el tema proposat per l'Obrador. Com es pot parlar de l'altre si no és buscant-lo en un mateix?

Hi veig algunes innovacions i també certes ressonàncies del teatre clàssic, especialment en els personatges. Què en penses, d'això?

No puc destriar la part clàssica de la innovadora en aquesta obra. Senzillament perquè, quan escric, mai no

m'ho plantejo. El meu únic objectiu és trobar la forma ideal per explicar la història, o per reforçar el que vull dir (el tema del qual vull parlar). Més aviat penso que els elements més «clàssics» són els passatges on la recerca de la forma és menys òbvia, on es fa menys present.

Els clixés apareixen constantment en l'obra i es barregen amb la història de la família. Ens pots dir alguna cosa més sobre aquesta manera d'aproximar-te a la cultura?

Per a mi, la utilització del clixé i de la família va ser la millor manera d'escriure sobre el tema, perquè tots dos són molt universals. D'altra banda, tal com he dit anteriorment, no volia donar cap judici. De tota manera, la primera vegada em vaig preguntar «a qui em dirigeixo?» A un públic francòfon? En aquest cas, hauré d'explicar les referències. Als argentins? En aquest cas, represento el punt de vista d'una europea que parla de coses que a ells els són familiars? Com que el que volia era comunicar-me amb un públic el més ampli possible i també deixar el text obert, vaig

intentar adreçar-me a tots dos. Ho vaig fer utilitzant temes propis d'un país en particular: les seves paraules, les seves referències, llegendes i costums. Això implicava recórrer a clixés i explicar-los de manera que fossin intel·ligibles per a un públic francòfon (en forma, per exemple, de glossari). He descobert que parlar sobre *l'altre* et porta ràpidament a parlar de les diferències i a identificar el que és típic i folklòric (d'aquí el clixé). Això és el que vaig fer en primer lloc. I des de l'altre punt de vista, el de la família, vaig experimentar amb l'altre aspecte: parlar de *l'altre* també significa parlar d'un mateix.

El personatge principal està relacionat, d'alguna manera, amb la biografia de la teva amiga? Vas intentar incloure la seva opinió o presentar un punt de vista global sobre el país?

Vaig fer servir elements biogràfics en l'obra, perquè m'encanta experimentar amb el tema de la família i perquè m'agrada tractar els detalls i el que és anecdòtic. La meua obra és un viatge familiar per l'Argentina. El punt de vista familiar pres era específic, ín-

tim i gens global. No seria, aquesta, una bona manera d'accedir a la universalitat? No hauria de ser possible?

I per acabar, et voldria preguntar sobre la innovació formal i la seva relació amb la posada en escena.

Quan escric, sempre em plantejo les mateixes preguntes: «quina forma hauré de fer servir per explicar una història determinada?», i «quina mena de teatre voldria que s'escenifiqués?» Aquests són els elements més importants de la meua recerca: com puc crear una *obra* i com puc inventar *material per ser escenificat* i, també, com puc crear enigmes, tot qüestionant la forma de la representació i els codis que es faran servir. El que més m'interessa no és ni el significat ni l'argument. El que intento fer és crear jocs formals i lingüístics, de tal manera que el significat emani del muntatge, del ritme, dels sons i del buit que creen els fragments, més que no pas dels fragments pròpiament. El que vull dir és que no pot haver-hi un sol significat, sinó tants significats i històries com sigui possible.